

Avsändarens tjänsteställe/handläggare

Hälso- och sjukvårdsförvaltning
Sofia Pettersson

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sl@regeringskansliet.se

Handläggare/er beteckning
S2025/01126

Datum
2025-11-07

Dnr
25HSN3414

Sida
1(3)

Yttrande över remiss, betänkandet Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens (SOU 2025:63)

Region Västernorrland har tagit del av betänkandet SOU 2025:63 "Stärkt patientsäkerhet genom rätt kompetens". Vi är tacksamma över möjligheten att lämna synpunkter.

Sammanfattning

Syftet med utredningen har varit att, med utgångspunkt i stärkt patientsäkerhet:

- bedöma hälso- och sjukvårdens och tandvårdens eventuella behov av yrkesreglering för nya yrkesgrupper och vid behov lämna förslag på sådan reglering,
- bedöma det eventuella behovet av reglerad specialistkompetens eller specialistutbildning för fler legitimerade yrkesgrupper – nya eller befintliga – och vid behov lämna förslag på sådan reglering,
- kartlägga befintliga möjligheter till vidareutbildning för reglerade yrkesgrupper,
- analysera behovet av förändringar i hur kvaliteten i vidareutbildningar säkerställs, och
- bedöma om det är lämpligt att införa krav på kontinuerlig fortbildning för vissa legitimerade yrkesgrupper.

Överlag delar region Västernorrland utredningens slutsatser och förslag. Vissa delar kommenteras särskilt nedan.

6.3.7 Det saknas förutsättningar för att föreslå legitimation eller skyddad yrkestitel för ytterligare yrkesgrupper.

Utredningen föreslår att yrkesgrupper såsom tandsköterskor, osteopater, perfusionister och medicinska vårdadministratörer inte ska omfattas av legitimation eller skyddad yrkestitel. Region Västernorrland instämmer i flera av de principiella utgångspunkter

som ligger till grund för denna bedömning, men vill samtidigt lyfta fram strategiska överväganden och behov av kompletterande åtgärder.

Region Västernorrland delar utredningens uppfattning att legitimation bör förbehållas yrken med:

Direkt patientansvar

Självständiga diagnostiska eller terapeutiska uppgifter

Högskolemässig utbildning med vetenskaplig förankring

Vi ser det som avgörande att legitimation inte urholkas genom att omfatta yrken där dessa kriterier inte är uppfyllda. Det är en fråga om rättssäkerhet, patientsäkerhet och internationell trovärdighet.

Samtidigt vill Region Västernorrland framhålla att flera av de yrkesgrupper som inte föreslås omfattas av legitimation eller skyddad titel har en central funktion i vårdens dagliga arbete. Att dessa lämnas odefinierade medför en risk om osäker kvalitet och spridd kompetensportfölj hos arbetstagarna. Staten bör, t.ex. via Socialstyrelsen, överväga om dessa oreglerade yrken tydligare kan följas upp och definieras och om utbildningsanordnarna kan få tydligare direktiv i hur utbildningarna bör utformas i de oreglerade yrkena.

8.5 En ny ordning för att vidareutbilda vårdprofessioner med yrkesexamen på grundnivå bör utredas – Vårdprofessionslyftet

Region Västernorrland ser i grunden positivt på förslaget om ett nationellt system för vidareutbildning av vårdprofessioner med yrkesexamen på grundnivå.

Vårdprofessionslyftet har potential att lösa flera av de strukturella hinder som idag försvårar kompetensförsörjningen.

Genom att kombinera arbete och studier på halvfart skapas en modell som är både ekonomiskt och organisatoriskt hållbar. Det möjliggör kompetensutveckling utan att personal behöver lämna sin tjänst, vilket är särskilt viktigt i våra mindre verksamheter och i vår glesbygd.

Region Västernorrland ser positivt på att arbetsgivaren initierar utbildningstjänsten och får statsbidrag för lönekostnader vilket innebär att kompetensutvecklingen kan styras utifrån faktiska behov.

Vid arbetet med vårdprofessionslyftet är det viktigt att glesbygdsperspektivet bejakas och bevakas. Om modellen inte utformas med regional flexibilitet finns risk att utbildningsutbudet koncentreras till större lärosäten i storstadsregioner. Det kan försvåra deltagande för personal i norra Sverige. Vi föreslår att statsbidraget differentieras utifrån geografisk tillgänglighet som möjliggör merkostnader för arbetstagare och arbetsgivare i glesbygd samt stimulerar universiteten att hålla utbildningar speciellt lämpliga för

glesbygd, bland annat decentraliserade utbildningar med utbildningsnoder i periferin, något som norrlandsuniversiteten varit goda föredömen inom. Region Västernorrland ser också en risk att förfarandet kommer med en administrativ belastning. För att regionen ska kunna hantera anmälningar, planering och uppföljning av utbildningstjänster krävs ett tydligt nationellt stöd alternativt medel för lokal administration hos arbetsgivaren.

9.7 Överväganden och förslag

Region Västernorrland ställer sig positiv till utredningens förslag som berör fortbildning. Förtydligande av både vårdgivarens samt medarbetarnas rättigheter och skyldigheter i fortbildningsfrågan kommer kunna vara förutsättningsskapande för ett fortbildningsklimat som stärker patientsäkerheten.

Region Västernorrland ser positivt på hur fortbildningen föreslås integreras i det systematiska patientsäkerhetsarbetet och hur uppföljningen av denna föreslås att ske. Staten bör överväga om det finns skäl att tillhandahålla nationellt upphandlade och tillhandahållna systemstöd för fortbildning (så kallade LMS) för att stötta regionerna i detta arbete.

Uppföljningen av arbetet skulle underlättas om det togs fram nationella riktlinjer för fortbildning för respektive yrkeskategorier som regionerna kan lokalt anpassa till respektive verksamheter.

Kristina Nilsson
Ordförande Hälso- och sjukvårdsnämnden

Maria Strandberg
Hälso- och sjukvårdsdirektör